

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobrodo» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evrope.

ZA PRIPRAVO OBISKA AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA V PEKINGU

Nixonov svetovalec Kissinger pojde še ta mesec na Kitajsko

Henry Kissinger

Razgovarjal se bo s Čuenlajem in drugimi voditelji za določitev datuma Nixonovega potovanja - Domnevni spori v kitajskem vodstvu brez posledic za nameravani obisk

WASHINGTON, 5. — Henry Kissinger, zunanje politični svetovalec predsednika Nixona in eden izmed protagonistov nameravanega zблиžanja med Washingtonom in Pekingom, bo še ta mesec obiskal Kitajsko. Sporočilo sta dali istočasno Bela hiša in uradna agencija «Nova Kitajskas».

Kissinger bo ostal v Pekingu s Čuenlajem in drugimi kitajskimi voditelji o Nixonovem obisku na Kitajskem. Na teh srečanjih bi morali tudi določiti točen datum obiska. Z napovedjo Kissingerjevega potovanja so bile dokončno demantirane vesti, ki so se pojavile v zadnjih tednih v ZDA glede na domnevne dogovore v zvezi s tradicionalno parado v Pekingu in po katerih naj bi Nixonov obisk utesnili odložiti ali celo odpovedati. Kot je znano, so nekateri listi pisali, da je v kitajskem političnem vodstvu prišlo do spora prav v zvezi z obiskom ameriškega predsednika, kateremu naj bi del pekinških voditeljev odločno nasprotoval. Kaže pa — in Kissingerjev obisk bi moral to potrditi — da so bile

kake štiri dni ter se bo pogovarjal o Nixonovem obisku na Kitajskem. To bo drugo Kissingerjevo srečanje s Čuenlajem. Prvo je bilo, kot je znano, med 9. in 11. julijem, ko je ves svet mislil, da je Nixonov svetovalec na bolovanju nekje v Pakistanu. Prav to prvo srečanje je nekako odprlo vrata normalizaciji odnosov med Kitajsko in ZDA ter omogočilo, da je sam Nixon štiri dni pozneje dal po televiziji senzacionalno napoved, da bi šel v Pekin.

Sam Kissinger je povedal nekaj podrobnosti o bodočem potovanju med kratkim srečanjem s Čuenlajem, ki ga akreditirani v Beli hiši. Potrdil je, da je namen njegovega obiska pripraviti Nixonovo potovanje na Kitajskem ter določiti datum tega obiska. Potrdil je tudi, da dosedanja pripravljala pogovori potekajo resno in angažirano ter da sta obe vladi odločeni, da ob spoštovanju ideoloških razlik izboljšata medsebojne odnose.

Casnikarji so seveda spraševali, ali ne bodo domnevni politični spori v Pekingu imeli negativnih posledic na ameriško - kitajske odnose. Kissinger je odgovoril, da se ni pojavil noben nov element, ki bi dal misliti, da bi Kitajci ne bili več pripravljeni, da sprejmejo ameriškega predsednika v Pekingu. Na vprašanje, če so dobili v tej zvezi zagotovila iz Pekinga, je Nixonov zunanje politični svetovalec pojasnil, da ameriška vlada ni sprožila tega vprašanja pri kitajskih voditeljih in da tudi ti niso dali nobene informacije v tej zvezi. «Vsekakor pa — je dodal — nam je njihovo obnašanje na nedavnem način dokazalo, da nima bo, kar se je zgodilo ali se dogaja, nobene zveze s potovanjem».

Kissinger je tudi namignil na svojo juljsko «bolezen», s katero je prikril svoje prvo potovanje v Pekin. «Ne verjamem — je dejal — da me bo tokrat bolel želodec», kar so opazovali tolačniki kot zagotovilo, da ne bo tokratno potovanje imelo skritih namenov.

Kissingerja je v Pekin spremljal nekaj kakih deset visokih funkcionarjev Bele hiše in državnega departmaja. Casnikarjem, ki so izrazili željo, da bi ga spremljali na

Etiopski cesar danes v Pekingu

PEKING, 5. — Jutri bo prišel na uradni obisk v Ljudsko republiko Kitajsko etiopski cesar Haile Selasie, ki se bo zadržal na Kitajskem šest dni. Med Kitajsko in Etiopijo so bili obnovljeni diplomatski stiki novembra 1970. leta. Etiopija je glasovala za vključitev Ljudske republike Kitajske v OZN od 1965 dalje.

Obisk etiopskega cesarja dokazuje obnovljeno zanimanje Kitajske za Afriko ter posebne odnose, ki jih Pekin vzdržuje s neuvrščenimi državami. V Pekingu bodo etiopskega cesarja sprejeli izredno slovesno. V tej zvezi opazovalci ugišajo, ali se bo sestel tudi z Maoecungom.

SPOROČILO NOTRANJEGA MINISTRSTVA

Upravne volitve odložene na pomlad

Uradno opravičilo govori, da manjše občine ne zmorejo istočasno opraviti volitev in popisa prebivalstva

RIM, 5. — Agencija ANSA poroča, da so ev krogih notranjega ministrstva potrdili, da bodo odložili na spomlad upravne volitve, ki bi morale biti to jesen, ker volitve sovpadajo s splošnim popisom prebivalstva. V večini občin, v katerih bi morale biti volitve, namreč občinske uprave niso sposobne, da istočasno opravijo delo v zvezi s popisom in volitvami.

V poslanski zbornici pa je podtajnik Sarti odgovoril na zahtevo mislnskega poslanca De Marzia, da je vlada v ponedeljek pripravljena odgovoriti na številna vprašanja in resolucije v zvezi z odložitvijo upravnih volitev.

Novembra bi se moralo voliti v 367 občinah, od katerih jih je 244 z manj kot 5000 prebivalci in za katere se trdi, da njih občinski uradi niso sposobni opraviti istočasno dvojne operacije. Med vsemi temi občinami sta samo Trst in Novara glavni mesti pokrajin, večje in pomembnejše mesto pa je samo Trst.

Kot smo že večkrat napisali v tržaški kroniki in kot tudi izhaja iz stališč raznih strank, v ozadju odložitve volitev ni samo tehnično vprašanje, temveč gre tudi za politične razloge, ker ni mogoče predvideti, kakšni bodo premiki glasov ter še zlasti, ker bodo decembra volitve predsednika republike.

V četrtek seja direkcije PSDI in CK PSI

RIM, 5. — V četrtek se sestane direkcija PSDI, ki bo obravnavala politični položaj in je zelo verjetno, da bo sestanke trajal tudi v petek. Obravnavali bodo tudi vpisovanje v stranko in določila o sklicanju izrednih kongresov. V četrtek se sestane poleg tega tudi centralni komitej PSI in je predvideno, da bo zasedanje trajalo tri dni.

BEOGRAD, 5. — Na vabilo predsednika zveznega izvršnega sveta Džemala Bijedića bo predsednik ministrskega sveta Poljske Piotr Jaroszewicz v drugi polovici oktobra uradno obiskal Jugoslavijo.

POLOŽAJ NA BLIŽNJEM VZHODU

Kairo glavno mesto Arabske zveze Izrael pripravlja jedrski arzenal?

«New York Times» piše, da Izraelci gradijo raketo na dve stopnji, ki lahko nosi jedrsko konico

El Sadat

KAIRO, 5. — Predsedniki Arabske zveze Sadat, Gadafi in Assad so danes nadaljevali pogovore in obravnavali predvsem vprašanja spopada z Izraelom ter posledice spora med jordansko vlado in palestinskimi odporniki gibanjem. Hkrati pa se nadaljujejo tudi pogovori med načelniki glavnih povelstev Egipta, Sirije in Libije o vojaških vprašanjih na Bliznjem vzhodu.

Po današnjih pogovorih je egiptovski podpredsednik šafaj izjavil, da se trije državni glavarji govorili o vojaških in političnih vprašanjih, ter da so proučili tudi možnosti položaj v posameznih članicah zveze. Na današnjem srečanju so trije predsedniki določili Kairo za glavno mesto arabske zveze, ki bo imela svoj sedež v nekem bivšem hotelu, kjer je bil svoj čas sedež vlade propadle zveze med Egiptom in Sirijo.

Medtem pa so danes v Izraelu zelo kritično ocenili predloge, ki jih je Rogers dal v včerajšnjem govoru v združenih narodih o rešitvi spora na Bliznjem vzhodu. Čeprav izraelska vlada še ni uradno odgovorila na Rogersove predloge zlasti o pogojih za odprtje Sueskega prekopa, v izraelskih političnih krogih in časnikih pa napovedujejo, da tudi sedanja ameriška «načrta» ne bo imel uspeha.

Izraelski časniki ugotavljajo, da je včerajšnji Rogersov govor, kakor nazaj od prejšnjega ameriškega stališča do vprašanja na Bliznjem vzhodu in v izključno korist egiptovskih zahtev. Skoraj vsi časniki ugotavljajo, da je Izrael kljub vsemu še vedno sposoben vzdržati vsem pritiskom od zuna.

Zanimivo je, da je «New York Times» takoj po včerajšnjem Rogersovem govoru v združenih narodih in sestanku, ki ga je imel z izraelskim zunanjim ministrom: Aba Ebanom, objavil danes članek, da Izrael gradi raketo na dve stopnji, ki lahko nosi jedrsko konico težko od 450 do 700 kilogramov. Newyorški časnik ugotavlja, da ima nova raketa, ki jo imenujejo «Gerico» domet 500 kilometrov in trdi, da je to izredno napredna.

Izraelci časniki ugotavljajo, da je včerajšnji Rogersov govor, kakor nazaj od prejšnjega ameriškega stališča do vprašanja na Bliznjem vzhodu in v izključno korist egiptovskih zahtev. Skoraj vsi časniki ugotavljajo, da je Izrael kljub vsemu še vedno sposoben vzdržati vsem pritiskom od zuna.

Zanimivo je, da je «New York Times» takoj po včerajšnjem Rogersovem govoru v združenih narodih in sestanku, ki ga je imel z izraelskim zunanjim ministrom: Aba Ebanom, objavil danes članek, da Izrael gradi raketo na dve stopnji, ki lahko nosi jedrsko konico težko od 450 do 700 kilogramov. Newyorški časnik ugotavlja, da ima nova raketa, ki jo imenujejo «Gerico» domet 500 kilometrov in trdi, da je to izredno napredna.

Zahodnonemški demokristjani proti Brandtovi «ostpolitik»

DÜSSELDORF, 5. — Novi predsednik zahodnonemške demokristjanske stranke (CDU) Barzel je danes v zaključnem govoru na kongresu stranke ostro napadel Brandtovo vlado in izjavil, da se bodo demokristjani nezapravili borili proti njej do «končne zmagae». Izrazil je prepričanje, da njegova stranka lahko doseže absolutno večino na prihodnjih političnih volitvah leta 1973.

Barzel je še posebno napadel politiko socialdemokratske - liberalne vlade do Vzhoda in poudaril, da «ostpolitik» predstavlja ločitev od Zahoda in ustvarjanje vezi z Vzhodom. Menil je, da politika, ki šibi atlantsko zvezo in se neodvisno

razvija ne glede na skupne pobude Zahoda, poudenjuje vprašanje udeležbe pri stroških za vzdrževanje ameriških čet v Zahodni Nemčiji in stremi k uresničitvi moskovskega načrta za sklicanje evropske konference o varnosti, ki jo demokristjani odklanjajo. Barzel je zavrnil tudi Brandtovo politiko do Vzhodne Nemčije in naglašil, da je treba glede tega vprašanja do sedaj predvsem boljše pogoje vsega nemškega naroda in mu omogočiti pravico do samoodločbe.

Nato je novi predsednik CDU o pozoril vlado, naj ne predloži parlamentu ratifikacije podpisanih pogodb z Moskvo in Varšavo. Poudaril je: «Obe zbornici bosta predlog zavrnili in nova vlada se bo morala nato potrditi v odločbo, ki jo bo sprejela, da ustvari potrebne pogoje za uresničitev resnične ureditve odnosov, popuščanja napetosti in resničnega miru».

Kanceler Brandt pa je danes ob sprejemu trinaestih veleposlanikov v Bonn izjavil, da njegova vlada namerava z uspehom nadaljevati z napori za zblizevanje z Vzhodom v popolnem soglasju z državami članicami atlantske zveze. Na sprejemu je bil tudi novi sovjetski veleposlanik Valentin Falin. Brandt je dejal: «Mi dobro vemo, da bi Zvezna republika Nemčija, ki ne bi uživala zaupanja na Vzhodu, postala ovira za miroljubne napore Zahoda».

TISKOVNA KONFERENCA MINISTRA GIOLITTIJA

Priprave za novi petletni načrt

Resolucija predstavnikov dežel o sodelovanju pri sestavi in izvajanju načrta

RIM, 5. — Minister za proračun in za načrtovanje Giolitti je danes umestil sedem komisij za sestavo novega petletnega gospodarskega načrta. Minister je dejal, da bo zaključil prvo razdobje priprav in da se pričeli drugo. Komisije bodo izdelale poročila, ki bodo služila za izdelavo načrta, ki ga bodo predložili vladi in parlamentu.

Minister je še posebej opozoril na poročilo, ki so ga že predložili vladi ter na osnovno načelo, ki je v tem poročilu podčrtano. Gre za oceno politike visoke zaposlitve, stalnih cen in izvajanja reform, ki lahko edina na resen odgovoren in stvarni način zadosti upravičenim pričakovanjem delavcev. Na ta način se prepriča, da se zvišanje plač v resnici ne izgraja z naraščanjem cen, in da ne pride do zmanjšanja zaposlitve. Prav tako ni mogoče misliti, da bi zavrla potrošnja in da bi na ta način lahko uravnovili gospodarstvo. Manjša potrošnja ne pomeni znižanja proizvodnih stroškov, temveč kronično gospodarsko krizo in brezposelnost.

Giolitti je nato govoril o važnosti investicij ter o tem, da bo CIPE razpravljala o novih investicijah glede javnih del, kmetijstva in Juga. Minister je bil zelo odločen, ko je govoril o možnem odlugu uveljavitve IVA ter je dejal, da bo vlada tudi v takem primeru pravčasno uvedla povratek IGE na investicije.

Na vprašanje novinarjev je minister Giolitti dejal, da se je vlada obvezala, da bo posredovala neposredne stike med sindikati in delodajalci in da obstaja tudi možnost tristranskih razgovorov vlada - sindikati - delodajalci za sestavo drugega petletnega načrta. Glede pristojnosti države in dežel, pa je minister mnenja, da je treba predati deželam pristojnost, tako da se bodo lahko vključile v politiko programiranja in to ne samo na strogo birokratski osnovi.

O gospodarskem programiranju so danes razpravljali predsedniki deželnih svetov in odborniki vseh italijanskih dežel, ki so se zbrali v Firencah. Uvodno poročilo je imel predsednik Toskane odv. Lagorio, ki je razpravljal o pripravi za programiranje. Po daljši debati so odobrili resolucijo, v kateri govorijo o sodelovanju dežel pri vsedržavnem programiranju in pri izdelavi preliminarne dokumenta, ki ga bo predstavil minister za proračun in načrtovanje.

V tej zvezi so dežele ponovno podčrtale, da žele tesno sodelovati pri sestavi načrta ter pri izvajanju, tako da bo lahko načrt izvajal zaupanje po razočaranju v prvem petletnem načrtu. Dežele ne smejo biti samo pozvane na posvetovanje, temveč morajo aktivno sodelovati pri procesu programiranja od takrat, ko se ustvarjajo osnovne smerice, pa vse do izvajanja. Zaradi tega pa morajo dežele razpolagati z vsemi sredstvi in z vsemi pristojnostmi, ki jih predvideva ustava. Zaradi tega se dežele priporočajo nad dekreti vlade, ki so bili napravljeni v restriktivnem duhu.

Naslo deželo s posebnim statusom Furlanjo-Juljsko krajino je zastopal odbornik Stopper, ki je dejal, da je dežela Furlanjo-Juljska krajina že izročila svoj kritični prispevek prilimarnemu dokumentu. Ugovoril je tudi, da je treba bolj izdelati poglavje o zaposlitvi, ter da je nujno tesnejše sodelovanje med deželami za politiko plana, ki mora izhajati iz enotnega pogleda na razvoj vse države.

V senatu so danes pričeli razpravljati o zakonskem predlogu, ki se nanasa na usposabljanje izpite za solnike srednjih šol ter za vključitev solnikov v organizacijo. Zakonski predlog je zelo zapleten in skušajo z njim delno urediti položaj solnikov v Italiji.

V poslanski zbornici se nadaljuje razprava o davčni reformi. Jutri bo govoril minister Preti, nato pa bodo na dnevnem redu številni popravki. Vlada želi, da bi prišlo do dokončnega glasovanja v četrtek ali petek, opozicija pa skuša spremeniti besedilo, zakonska kar bi pomenila, da bi o njem morali ponovno razpravljati v senatu.

Jutri bo v senatu minister Giolitti govoril o gospodarsko - finančnem položaju, zakladni ministri Ferrari - Agnelli pa o proračunu za prihodnje leto.

Kongres britanskih laburistov

LONDON, 5. — V Brightonu se nadaljuje kongres britanskih laburistov. Danes je govoril voditelj stranke Wilson, ki je ostro napadel Heathovo konservativno vlado, da ni sposobna voditi politike v korist države. Wilson je dejal, da je Heath s hladno in premišljeno politiko povzročil v Veliki Britaniji veliko brezposelnost. Obdelil je sedanjo vlado, da je odgovorna za poslabšanje gospodarskega in socialnega stanja. Poleg tega je dejal, da so pogoji, ki jih je Heathova vlada sprejela za vstop Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost, nesprejemljivi in žaljivi, ter da jih zato laburisti odločno odklanjajo.

Kosigin v Alžiru

ALŽIR, 5. — Predsednik sovjetske vlade Kosigin, ki je včeraj prišel na uradni obisk, je danes dopolnje pričel politične razgovore s predsednikom Boumedienom. Sovjetskega predsednika spremlja številna delegacija in med drugim nemški zunanji minister Kosirev. Menijo, da sta predsednika razpravljala predvsem o utrditvi dvostranskih gospodarskih odnosov, nato o svetovnih vprašanjih ter se zlasti o položaju na Sredozemlju.

Po opoldanskem premoru so se ob 17. uri razgovori nadaljevali, zvečer pa je Boumedien priredil večerjo na čast sovjetskega gosta.

Sovjetski odposlanec na Japonskem

TOKIO, 5. — Posebni odposlanec sovjetskega zunanjega ministra Seimov Carapkin je danes prišel na petdnevni obisk, med katerim se bo razgovarjal z japonskim zunanjim ministrom ter z drugimi funkcionarji ministrstva.

RIM, 5. — Sindikalna tajništva CGIL, CISL in UIL so danes končala skupno izdelavo resolucije o gospodarskem položaju in bodo dokončno dogovorjeno resolucijo objavili šele jutri.

NA ZASEDANJU SKUPŠČINE OZN

Sestanek Moro-U Tant in srečanje s Tepavcem

Italijanski zunanji minister se je pogovarjal tudi z Aba Ebanom in Riadom o položaju na Bliznjem vzhodu

NEW YORK, 5. — Zunanji minister Moro bo imel jutri na skupščini združenih narodov govor, v katerem bo pojasnil italijansko stališče do vseh najvažnejših mednarodnih vprašanj.

V dopoldanskih urah se je Moro najprej sestel z italijanskim zunanjim ministrom Aba Ebanom in ista govorila o krizi na Bliznjem vzhodu. Potem ko je Eban obrazložil stališče Izraela, je Moro poizkusil znano italijansko politiko do tega vprašanja, ki se nanaša na mirno rešitev spora med Izraelci in Arabci. O istih vprašanjih je Moro nocoj govoril tudi z egiptovskim zunanjim ministrom Riadom, kateremu je prav tako dejal, da bo Italija storila vse za mirno rešitev spopada.

Moro se je danes sestel tudi z glavnim tajnikom OZN U Tantom. V pogovoru, med katerim sta govorila o vprašanjih, ki so sedaj na dnevnem redu glavne skupščine, se je Moro zahvalil U Tantu za vse kar je naredil v korist mednarodne organizacije. Kot je zagnal bo U Tant zastopil mesto glavnega tajnika OZN.

Italijanski zunanji minister je po pogovoru z U Tantom priredil kosilo, katerega so se udeležili jugoslovanski minister Tepavec in zunanji ministri Maroka, Libanona, Poljske ter U Tantev odposlanec za Bliznji vzhod švedski veleposlanik Jarring.

Sajgonski režim v krizi kljub volilni «zmagi»

SAJGON, 5. — Sajgonski režim je objavil dokončni izid nedeljske volilne farse: Van Thieu je po teh podatkih, ki pa njih nibe ne verjame, prejel kar 94,3 odstotka glasov, 5,5 odst. glasov je bilo neveljavnih, 0,2 odst. pa so bili neveljavni. Ker je glasovalo 87,9 odstotka volilnih upravičencev (kakih sedem milijonov ljudi), bi morala torej ogromna večina južnih Vietnamcev podpirati kolaboracionističnega predsednika. Prav potek volitev ter reakcije, ki jih je volilna farsa sprožila, pa so pokazale, da je Van Thieu čedalje bolj osamljen, saj si je za pravil sodelovanje budistov in velikega dela katoličanov, zgnubil pa je na ugodno tudi v vojaških krogih, ki so bili naklonjeni njegovemu nekdanjemu sodelavcu in sedanjemu nasprotniku Cao Kyju. Kaže torej, da čakajo režim težki dnevi, kljub veliki volilni «zmagi».

Izid volitev je povzročil mnogo negotovostjo v samih ZDA, kot priča današnji uvodnik «New York Timesa» z naslovom «Diktatura v Sajgonu». List meni, da rezultati volitev ne morejo zadovoljiti ameriških in južnovietnamskih demokratov. «Ti rezultati — piše newyorški dnevnik — demantirajo teorijo, po kateri pomeni popolna podpora predsednika Nixona Thieujevemu režimu korak naprej proti samoodločbi južnovietnamskega ljudstva. Thieujeva zmaga ogroža še zadnje upanja, da bi se sporazumeli o politični rešitvi vietnamske krize.» Po mnenju lista obstaja sedaj en sam način, da bi prišli Thieuja, da bi pristal na mirno rešitev: določiti

Tito obišče Kairo

BEOGRAD, 5. — Kairski dobro obveščeni list «Al Ahran» piše danes, da bo predsednik Tito v drugi polovici oktobra, (to je verjetno po vrnitvi iz Irana in Indije) obiskal Kairo. Isti list nadalje trdi, da je predsednik Tito povabil predsednika Sadata na obisk v Jugoslavijo in da bo Sadat verjetno v novembru obiskal Jugoslavijo.

ODLOČILNI BOJI MED «RDEČIMI» IN «PLAVIMI»

Predsednik SFRJ Tito prisostvoval poteku vojaških manevrov ob Kolpi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 5. — Danes zjutraj je na manevrskem področju prišlo do težkih odločilnih bojev med napadalci in branilci. Sovražnik je na celi svoji fronti prišel z močnimi napadi na Kolpi in Korani. Sovražni min oklopnim motoriziranim enotam je uspelo po močnem topniškem ognju in letalskih napadih ob zaščiti letalstva namesto mostu na Kolpi, ki so ga erdečji po svojem umiku porušili, postaviti v dobri pol uri pontonski most, preko katerega so na hrvaško stran Kolpe pričele vdirati močne oklopne motorizirane enote v smeri proti Bosiljevu in Ogulinu. Da bi čim prej razbili obrambo «erdečih» na drugi strani Kolpe, je sovažnik s helikopterji izkrcal za hrabro branilcev pri Bosiljevu cel batalion pehote, ki je olajšala predor oklopnih klinov v smeri Bosiljeva. Operativne enote «erdečih» in enote teritorialne obrambe na tem področju so takoj stopile v borbo z napadalci. Istočasno so na srednjem delu fronte v smeri Karlovac - Slun - Bihaci trti motorizirane oklopne brigade «plavih» pod močnim topniškim ognjem s pomočjo letalstva prekorčile reko Korano. Namen sovažnika je, da v trkoitu Vrhovna - Karlovac - Slun razbije enote branilcev in prodiru v Bihac. Na tem področju so enote Blinac 25. oklopne brigade napadale naletale na nepričakovan odpor «erdečih», ki s postavljenimi novimi min na mesto odstranjenih stalno ovirajo prodiranje tankov.

Današnji borbo je iz svoje opazovalnice na področju Vrhovna ob Kolpi opazoval vrhovni poveljnik obojenih sil Jugoslavije maršal Tito. Na opazovalnici so bili poleg Tita tudi najvišji državni vojaški in narbiški voditelji in obrambni minister Zambij. Iz posebne opazovalnice so

borbam sledili tudi tuji vojaški atašej, akreditirani v Beogradu.

Janko Smole o svetovni denarni krizi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 5. — Zvezni tajnik za finance Janko Smole se je nocoj vrnil iz Washingtona, kjer se je na čelu jugoslovanske delegacije udeležil letne skupščine svetovne banke in mednarodnega monetarnega sklada. Po izjavi Smole leta je bilo na skupščini zavzeto enotno stališče, da se problemi svetovnega monetarnega sistema lahko rešijo samo z nadaljnjim razvojem mednarodnega sodelovanja in mednarodnih finančnih ustanov. To je posebnega pomena, ker se s tem daje možnost za široko deložbo pri reševanju svetovne monetarne krize.

Na letni skupščini svetovne banke in monetarnega sklada, je dejal Janko Smole, niso bili doseženi konkretni rezultati, ker je rešitev te danje krize dolgotrajen proces. To da doseženo je bilo načelno so glasje, da je za rešitev monetarne krize potrebno mednarodno sodelovanje in da mora biti v bodoče monetarna politika odvisna od takih finančnih mednarodnih organizacij kot je monetarni sklad, ne pa od dolarja, oziroma od politike ene države.

Po izjavi Smoleta se jugoslovanska delegacija med bivanjem v Washingtonu imela več sestankov z zastopniki ameriške vlade, z asni

Slovenskega pouka je deležnih skoraj 400 otrok v Porabju

Osnovne šole so v Štefanovcih, Monostru, Cornjem Seniku, Sakalovcih in v Slovenski vasi - V monoštrski gimnaziji tudi slovenski krožek

Tudi na Madžarskem so pričeli s poukom prvega septembra, vendar se niso razšli od doma. Toda ne za nima nas organizacija in potek v madžarskih šolah. Na kratko zelo malo opisati razmere, v katerih se učijo materinske učenci iz devetih porabskih vasi, kjer živijo naši rojaki.

Na Madžarskem je za pouk na raznostnih manjšin sprejeta sorazmerno preprosta rešitev. Otroci slovenskih staršev iz Porabja imajo od prvega do osmega razreda tri, oziroma štiri ure slovensčine. Več-

na otrok, ko pride v prvi razred, že govori po slovensko, ker je doma pogovorni jezik slovensko narčje. Načrta učitelja je, da postopoma iz razreda v razred, dodaja k že znanim besedam nove pojme, obratno slovnico in učence seznanja s slovensko književnostjo.

Za vseh osem razredov šole so na voljo knjige, ki jih je izdala založba šolskih knjig v Budimpešti. K temu dodajmo še slovenski krožek na gimnaziji v Monostru, kjer se slovenski dijaki prostovoljno poročneje seznanjajo s slovnico in književnostjo. To pa je skorajda vse, kar sodi v šolstvo na narodnostno mešanem področju v slovenski Porabju na Madžarskem.

Prihodno nedeljo ex tempore Kasta

V nedeljo 10. oktobra prireja KASTA v Trstu drugo slikarsko tekmovanje. Novost bo letos v tem, da bodo tekmovalci razdeljeni v dve skupini, in sicer v dišante - samouke in profesionalce. Profesionalci so tisti, ki obiskujejo šole, ali tečejo za risanje in ki so večkrat razstavljeni sami, ali skupinski. Za obe skupini bodo na razpolago priznanja za prvo, drugo in tretje mesto. Na tem ex tempore lahko tekmujejo vsi slikarji iz dežele. Dovoljen je vsak slog in vsaka slikarska tehnika, vključno črno-belo risanje.

Navedila tekmovalcem: vsak slikar, ki se bo udeležil tekmovanja, bo moral predložiti v žigovanje svoja platna ali osnove. Žigovanje bo pri Pisciščani, in sicer na stičišču ulice delle Robinie in Sottomonte. Vsak slikar lahko predloži v žigovanje največ štiri platna. Žigovanje se prične ob 8. uri zjutraj ter se konča ob 10.30. Vsa dela brez podpisov ter brez okvira in brez stekla morajo biti izročena žiriji med 13. in 15. uro istega dne. Žirija bo takoj ob 15. uri začela ocenjevanje ter nagradila najboljša dela. Žirijo bodo sestavljali: Romeo Daneo, Luciano Trojanič, Eva Ronay, Bruno Ponte, Milko Bambič ter Aljoša Zerkal. Slikarsko tekmovanje bo ob vsa vsem vremenu.

373 OTROK IN SEDEM UČITELJEV

Ko smo se že te dni pogovarjali v slovenskem jeziku na šolah v Štefanovcih, Monostru, Cornjem Seniku, Sakalovcih in Slovenski vasi, so prišla v ospredje pereča vprašanja, ki so študirali slovensčino v Szombathelyju in Budimpešti, svo-je znanje pa izpolnjujejo na vsakoletnih seminarjih, ki jih organizira mariborska pedagoška akademija. Osnovni problem je zlasti v pomanjkljivem znanju slovenskega jezika, čeprav so učitelji študirali slovensčino. Tega se prav dobro zavedajo, zato so mislili, da se bo do razmere izboljšalo, ko bodo študirali mladi iz Porabja.

Drugo vprašanje so šolske knjige. Trenutno se niso dobili napovedanih novih učbenikov za tretji in četrti razred, za knjige v petem in šestem razredu na menijo, da so prezahtevne. Kako so opremljene šole, pove dejstvo, da je Porabje gospodarsko in družbeno razvito tako, kakor manj razvita področja v Jugoslaviji.

Zato se razumljivo vsiljuje vprašanje, kakšen je uspeh pri poučevanju slovensčine v porabskih šolah. Učitelji menijo, da dosežejo

Pozdrav 'Primorskemu dnevniku' članov tržaškega orkestra 'Miramar', ki je letos na tekmovanju v Comu dosegel pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra absolutno prvo mesto v državi.

BOLIVIJSKI SLIKAR V PARIZU

Do demokracije v Boliviji samo z oboroženim spopadom

Ostre kritike na račun evropskih socialističnih dežel
«Sem marksist, za diktaturo proletariata, verujem v Boga»

Srečali smo se v njegovem stanovanju, blizu pariske prefektуре, med slikami in kipi. Bilo jih je osem in jaz. Študentje na pariski univerzi in sicer na različnih fakultetah: dva na književnostni, trije na pravni, eden na slikarski akademiji in tako dalje. Vse pa združuje skupna misel: svoboda Latinske Amerike in brezkompromisna borba proti imperializmu ZDA. Njihovi obrazi so bili zaskrbljeni, kajti prav tiste dni so polnile stolpce svetovnega tiska nasprotujoče si vesti o stanju v Boliviji, o demokraciji in diktaturi, o borbi v urdu in o borbi študentov proti novo vzpostavljeni vladi v La Paz.

«Mario, ti si priznan bolivijski slikar in tam vidiš vrsto mednarodnih priznanj za tvoje delo. Mi lahko poveš, kaj se sploh dogaja v Boliviji?»

«Težko. Zdi se mi pa, da je latinsko-ameriška reakcija pripisala novo zmago na svoj seznam. Kot Evropejci ti zelo težko opišem takojšnje razmere in stvari, ki se tam dogajajo. Če bi ti opisoval vse zakulisne spletke in vso podlo igro ameriškega velekapitala na račun raztrganih in bosih deavskih množic v državah Latinske Amerike, bi zašla predaleč. Nočem govoriti kot umetnik, ampak preprosto kot sin revnega naroda, ki je sicer samostojen in svoboden, v resnici pa privrženec Združenih držav. Prav te dni je padla vlada, ki je bila bolj ali manj levo usmerjena in ki je dajala nekaj upanja.»

«Kaj pa gverila v Boliviji?»

«Ta je popolnoma mrtva. S ne-rojem Guevaru in njegovimi sodelavci je izginila.»

«Herojsem?»

«Da, herojem. Imaš ti morda kakšno drugo besedo za človeka, ki je dosegel zmago revolucije na Kubi, se odrekel vsaki osebni koristi, ki

bi mu jo ta zmaga nudila in se z orožjem v roki postavil na stran delavstva v Boliviji? Jaz druge besede ne najdem. Dragi moj, stvari v Latinski Ameriki so precej drugačne kot pa se zdi iz vsega evropskega zapetja. V evropskih socialističnih državah govorijo o tem, da v njih ni razlik, če ne bi ne-začrtnem evolutivnem procesu mednarodnih naprednih sil. Jaz osebno sicer na vaše samoupravljanje ne dam dosti, ker poznam mentaliteto ljudi, toda nihče ne dvomi, da je to najbolj napredna ideja socializma in da se je najbolj približala temeljnemu principu marksizma. Toda se dolgo bo trajalo, preden jo boste uresničili tudi v praksi. Zdi se mi, da ti to vaša ideja tako kot z vsemi velikimi idejami v zgodovini človeštva: imajo namreč to napako, da pridejo prezgodaj. Toda prej ali slej jih človeštvo le osvoji.»

«In kakšne so možnosti v Boliviji, da se uresniči demokracija?»

«Oborožen spopad. To je edina pot, kajti tam so vsi kompromisi izključeni. Razmere v Boliviji se razlikujejo od tistih v Čilu.»

«To je sicer precej radikalno mišljenje, toda obstajajo za to tudi objektivni pogoji?»

«Trenutno ni nobenih. Nadaljevali bomo pač borbo brez izgleda na zmago, tako kot ste jo nekoč v Jugoslaviji.»

«Vsekakor hvala za odgovore, Mario. Na koncu se čisto osebno vprašanje: kakšno je tvoje politično prepričanje?»

«Sem marksist in sem za diktaturo proletariata.»

«In filozofsko?»

«Verujem v Boga...»

«Jugoslovanska politika je med študenti in delavci v Boliviji zelo popularna. Menja se delo na za in proti, toda v bistvu so si vsi eni: zunanja jugoslovanska politika je realna in trdna, kajti taka politika ne more doživeti poraza, ker se opira na dejansko stanje po svetu in ima svoje korenine v ne-izbrisni evolutivnem procesu mednarodnih naprednih sil. Jaz osebno sicer na vaše samoupravljanje ne dam dosti, ker poznam mentaliteto ljudi, toda nihče ne dvomi, da je to najbolj napredna ideja socializma in da se je najbolj približala temeljnemu principu marksizma. Toda se dolgo bo trajalo, preden jo boste uresničili tudi v praksi. Zdi se mi, da ti to vaša ideja tako kot z vsemi velikimi idejami v zgodovini človeštva: imajo namreč to napako, da pridejo prezgodaj. Toda prej ali slej jih človeštvo le osvoji.»

«Oborožen spopad. To je edina pot, kajti tam so vsi kompromisi izključeni. Razmere v Boliviji se razlikujejo od tistih v Čilu.»

«To je sicer precej radikalno mišljenje, toda obstajajo za to tudi objektivni pogoji?»

«Trenutno ni nobenih. Nadaljevali bomo pač borbo brez izgleda na zmago, tako kot ste jo nekoč v Jugoslaviji.»

«Vsekakor hvala za odgovore, Mario. Na koncu se čisto osebno vprašanje: kakšno je tvoje politično prepričanje?»

«Sem marksist in sem za diktaturo proletariata.»

«In filozofsko?»

«Verujem v Boga...»

A. KOVACIC

Kratki lasje nov simbol oporečnosti?

NEW YORK, 5. — Kratki lasje so postali spet simbol oporečnosti. Leader gibanja za pasivno oporečnost (hipiji) Abbie Hoffman je izjavil včeraj na tiskovni konferenci, da so dolgi lasje postali v zadnjih časih navadna odlika mladih buržujev. Hoffman se je pojavil pred časnikarji brez velikanskih in dolgih las, ki jih je nosil še do nedavnega in ki so bili eden od simbolov njegovega oporečništva. Hipiji, ki so nekakšna mednarodna združitev mladine, so se pojavili ob čikaških neredih do katerih je prišlo leta 1968, ko je tam zasedala demokratska konvencija.

VTISI OB POREŠKEM «ANNALU»

Od cerkve v gotskem slogu do razstavne dvorane

Spomenik hrvatskega narodnega preporoda

Poreč ni samo tisoč in tisoč no-čitev turistov, ali pa stotine in sto-tine avtomobilov, ki so parkirani na vseh razpoložljivih mestih, ni samo skup novih, udobnih in najsoodobnejših hotelov, campingov, med njimi tudi nudističnih, temveč je tudi istrsko mesto s kulturno-zgodovinski-mi spomeniki, ki imajo velik pomen za celotno Istru.

O Evfrazijevi baziliki iz polovice 17. stoletja in o predevfrazijskih svetiščih na istem mestu, ki segajo tja v prva stoletja našega štetja, ni treba posebej govoriti, ker gre za zelo pomembne krščanske in bi-zantinske spomenike iz prvih dob, ki so dobro znani vseh svetovni strokovni literaturi.

Manj znana je stavba, v kateri prirejaže do nekaj let v turistični sezoni mednarodno razstavo dei likovnih umetnikov, ki je znana pod imenom «Annale». Na tej razstavi so se pojavili letos s svojimi deli danski in jugoslovanski likovni u-metniki.

Ze vhod v to veliko in lepo raz-stavno dvorano, blizu katere je cer-kveni stolp, vzbujajo s svojimi visoki, ozkimi okni v gotskem stilu, s svojim stropom, s štukaturami in freskami, obiskovalcu vtis, da je ta stavba imela neki poseben po-men in da ima za seboj nenavadno zgodovino.

Zgodovina te stavbe je bila res ne-navadna. V 13. stoletju so tukaj zgradili lepo in veliko cerkev v gotskem slogu, ki je v poznejših časih prenehala služiti svojemu prvot-nemu namenu ter je dobila čisto drugo posvetno vlogo. Prazno cer-kev, v kateri niso več opravljali verskih obredov, je neka porokša plemiška družina začela uporabljati kot vinsko klet.

Ko je leta 1860 začel zasedati v Poreču istrski «sabor» (skupščina), so zgornji del nekdanje gotske cerkve sv. Frančiška preuredili v skup-ščinsko dvorano, jo lepo uredili ter okrasili strop s freskami in štu-katurami.

V tej dvorani so se od takrat na-prenej, nekaj desetletij, zbirali hrva-tski, slovenski in italijanski istrski poslanci in tukaj se je znani na-rodniak Juraj Dobriča bojeval za pravice istrskih Hrvatov.

Se pred nedavnim je bilo v Po-reču nekaj starih žensk, ki so se spominjale, kako so oddajale sobe v najem poslancem, ki so prihajali na skupščino v Poreč. Te ženske so

bile nekakšne predhodnice današnjih poreskih lastnikov stanovanj, ki od-dajajo sobe turistom v najem.

Ko se je istrska skupščina pre-selila pred prvo svetovno vojno v Pulj, je ostala lepa monumentalna zgradba prazna. Veter je razbil šipe na oknih, v slovesno dvorano je za-čelo deževati, štukature so se okru-šile, freske pobledle, pohištvo je izginilo. Po drugi svetovni vojni ni v tej dvorani skoraj nič več spo-minjalo, da je nekoč tukaj zasedala istrska skupščina.

Ob slovesnosti stoletnice istrske-ga narodnega preporoda so začeli obnavljati to slavno dvorano, toda dela so se zelo zavlekla ter jih niso utegnili zaključiti leta 1960. Na vsak način je Poreč dobil s kasnejšo restavracijo te dvorane iz-redno lep kulturno-zgodovinski spo-menik ter zelo posrečen prostor za reprezentativne poreske mednardo-ne likovne manifestacije, ki so zna-ne povsod pod vzdevkom «Annale».

V prednjem delu cerkve so res še vedno ogromni vinski sodi in ko-človek gre mimo na razstavo obuti iz priličja zadah po poreskem vinu. Toda nič za to, saj je Poreč bil znan po svoji malvaziji že mnogo prej, kot so se z njim seznanili tu-risti. Že rimski zdravnik Galenus je priporočal svojim bolnikom po-reško vino kot odlično zdravilo za nekatere bolezni.

Dvorana, kjer je zdaj XI. Annale, je torej izredno zanimiv zgodovins-ki spomenik za Poreč in za Istru na splošno. Ne moremo namreč mi-slo splošno, da so prav v tej dvo-rani istrski poslanci odgovorili prvi-č v hrvaškem jeziku italijanskim po-slancem.

T. F.

Jugoslovanski krojač razstavlja v Rimu

RIM, 5. — Eden izmed najbolj znanih jugoslovanskih krojačev Aleksander Joksimovič se je pojavil tudi v italijanski prestolnici na etnografskem tednu v Rimu.

Zbirka, ki je bila prvič prikaza-na v Rimu, je idealno posvečena junakini pesmi «Emina», ki je nav-dihnila ustvarjalca. V zbirki, ki jo spremljajo glasbe, pesni in ljudski plesi, človek najde vznemirje krajev-ne folklore. Vse obleke za moške in za ženske so izdelane izključno iz kože in kožuhov.

Jesen je tu: listje pada z dreves, burja je zapihala. Morda pa bo le nekoliko razbremenila potrpežljivega pometača.

202. UKANA

DRUGA KNJIGA

«Če sem se zmotil, naj mi bo oproščeno. Mislim sem dobro. Če sem zaupal prevarantu, naj me vzame hudci z njim vred. Če me občutek in razum ne varata, naj mi bosta roka in srce mirna kot še nikoli.»

Pomisli je na Primoža, na njegovo razmrčevano stegno, na kri med njegovimi prsti in Ano, ko je bila omedlela. Porinil je puško predse in pomeril. Konica v daljnogledu se je dvignila iz cvetočih trav in se prilepila na roko, ležala kot senca na vrat in se ustavila ob ušesu. V vrtnec pokov je odjeknil strel. Glava je klonila in truplo je zdrknilo v zaklon.

«Ničesar ni več moč spremeniti. Ničesar...»

Desetar je še zmeraj streljal, niti ozi se ni na Naca. Kroglo so kopale prst okrog njega in najbrž se ni maral razburjati, ker se je Naca bal in je vedel, da nerad dviga glavo čez rob, kadar kroglo tenko žvižga.

«Naj si misli, kar hoče!»

Obšlo ga je grenko zadovoljstvo. Po isti poti se je pre-vlekel nazaj. Ane ni bilo v zaklonu — nedaleč stran je s Travnikarjem obvezovala borca, ki ga je zadel drobec mine. Ko se je Ana vrnila, je Vojko ležal na hrbtu in gledal v nebo, kjer se je na vrhu gore ustavil v svitu zahajajočega sonca bel oblak. Na čelu je imel nekaj kapljice potu, poteze ostrih in v očeh nekaj hladnega, kar je opazila včasih tudi pri Primožu. Na prsnihrbu je ležala puška, namenjena v dolino. Vedela je, da se je nekaj zgodilo. Slutila je kaj, toda

ni hotela vprašati. Vojko je premaknil oči in se zastrmel vanjo. Takega pogleda ni prenesla. Zamrla je. Potem se je sklonila in ga nežno pobožala po roki in po licu ter mu otrla hladne kaplje s čela, sama ni vedela zakaj.

Cez nekaj časa je suho dejal:

«Prekleto sekajo Nemci po drugem vodu!»

«Saj bo kmalu noč, Vojko. Bodi pri meni. Strah me je...»

«Bojim se noči...»

«Ničesar se ne boj, dokler boš z mano!»

Dolgo jo je gledal, kot včasih Primož. Zdela se mu je nepopisno lepa; toda bila mu je kot cvet, kot drevo in zvezde — nobenega poželenja ni vzbudila v njem, samo rahlo začudenje.

Z mrakom je streljanje utihnilo. V grapi pa je znova vzplamtel kot vulkan, ki se ne more umiriti.

Orlov je sklenil, da bo umaknil bataljon na nočne položaje. Za vsak primer se je hotel izogniti presenečenju. Še pred mrakom mu je Jelen, ki ni vedel za njegovo odločitev, sporočil, da je padel Nac. Misli je, da ga bo s tem razve-selil, kakor bi ga z novico, da je padel Gaber. Pa se je zmotil.

Orlov je precej pridivil na položaj. Nac, njegov adut, s katerim bi se lahko povzpeli še stopnico višje, je ležal na dnu zaklona bled, mrtev. Iz prestreljenih senc mu je prilezlo na obraz le nekaj kapljic krvi. Orlov se je prepaden sklonil k njemu, ga preobrnil in vprašal Jelena:

«Ali se je komisar Gorazd kaj mudil v bližini vaše-ga voda?»

Jelen je osupnil.

«Kdo?» Ko da ne bi bil prav razumlj.

«Gorazd.»

«Zakaj pa ta?»

«No, pa kdo drugi!»

«Nič. Zakaj pa sprašuješ?»

«Ja hudiča, ali si slep ali kaj? Ali ne vidiš, da je ustre-ljen od zadaj, s strani?»

«To pa ni nič čudnega, tovariš Orlov. Njegova glava je v vsaki bitki rajši gledala nazaj kot naprej. Dobro je zadet.

En problematičen tip manj v mojem vodu,» je odvrnil Jelen. Orlov se je rahlo dvignil in se razgledal na vse strani. Povsod golčava. Nikjer mesta, kjer bi človek lahko streljal iz primerne bližine.

V mraku so na ukaz Orlova privlekli mrljica na zborna mesto bataljona. Imeli so nekaj ranjenih, mrtvih pa je bil samo Nac.

Orlov je namenoma počakal, da je prišel Gorazd. Po-tem je rekel na glas:

«Nac je mrtev.»

Ko nihče ni odgovoril, je pomenljivo pogledal Gorazda in dejal:

«Kazno je, da je bil ustreljen od zadaj.»

Gorazdov obraz je bil popolnoma miren.

«Zakaj pa?» je vprašal Gorazd in tako strmo pogledal Orlova v oči, da je postal takoj manjši.

Jelen pa se ni mogel zdržati. Jezno je na ves glas za-brusil Orlovo:

«Povedal sem ti že, tovariš Orlov, da to ni nič čudnega. Vedno je gledal bolj nazaj kot v Nemce. Tako jo je tudi staknil, orkamadon! Zakaj pa tak problem...»

Pokopali so ga pod prvo drevo. Potem so se umaknili nekoliko višje in postavili nočne straže.

Vojko in Ana sta legla na smrekove vejice, ki jih je nalomila ona.

«Upam, da to noč lahko mirno zaspiva,» je dejal Vojko in zavil odejo okoli obeh.

Obšla ga je okoli vrata in se prižela k njemu.

«Oh, če bi bilo res! Zelo sem ti hvaležna... Če bi to vedel Primož... Kdo ve, kaj je bilo z njim, Vojko?»

Sepešate sta se pogovarjala.

Med vejami so utripale blede zvezde.

je bilo videti na cesto, ki se je stezala iz grade čez sadov-njake in senožeti proti goram onkraj doline. V zavetju drevja in hiš so vrveli borci stabnih enot in kurirji, ki so prihajali od vseh strani, kjer je pokalo, in se spet vračali. Po sobi se je sprehajal z dolgimi koraki Dušan Kveder, načelnik štaba slovenske vojske, škod, odrezav tridesetletnik, ki ga je glavni štab poslal v Slovensko primorje, da bi pomagal voditi operacije.

Novljan, Lazar, Dule in Pemc so viseli nad specialkami in usklajali položaj s poročili in nobenjem, ki se je vsako uro bolj približevalo hrbtu njihovega napada. Med njimi je bil tudi šef angleške misije Moor, ki si je zadovoljno mel roke, ker so se vlaki z nemško vojsko ustavili. Štab korpusa je napravil načrt, da bo napad trajal še tri dni. Dosedanje izkušnje so pokazale, da tri dni lahko zdržujejo sovražne enote, ki bi skušale vdreti v grapo.

Ze leto dni sta obe diviziji skušali s ofenzivnimi sunki razbiti kline, zajedene v svobodno ozemlje z enako vztraj-nostjo, s kakršno so hoteli Nemci to ozemlje obkoliti, raz-deliti na več delov in postopoma uničiti korpus. Čim bolj se je korpus želel širiti, tem bolj so Nemci pritiskali nanj. Po Jelovici je štab korpusa sklenil napasti Nemce takoj, še preden bi si opomogli od presenečenja. Če je korpus hotel živeti in operirati v zaledju italijanske fronte, si je moral razširiti ozemlje. V smeri ljubljanske kotline in postojnskih vrat je bil sovražnik zaradi zveze s Trstom preobčutljiv in premočan. Zato so hoteli razširiti ozemlje na zahod z uniče-njem proge v Baški grapi bi za Nemce postala grapa po-vsem nevarna, osvobodno ozemlje bi dobilo zvezo s pogorjem Juljskih Alp. To bi bilo nepremagljivo zaledje, trdnjava, ka-mor bi se lahko umikale brigade v ofenzivah, odskočna deska za napad. Nemško poveljstvo pa bi izgubilo eno od starih železnic, ki so vezale rajh z italijansko fronto.

Poleg tega je bila Baška grapa šibka točka v sistemu nemške obrambe. Ležala je prav na skrajni severozahodni meji ozemlja, ki ga je kontroliralo vojno in esesovsko poveljstvo iz Trsta. Od območja generala SS Rössnerja pa so jih ločile

Danes v Smirni začetek 6. sredozemskih iger

Med favoriti za ekipno zmago sta Italija in Jugoslavija

V Smirni, v Turčiji, se bodo danes začele 6. sredozemske igre, ki bodo trajale do 17. oktobra.

ZGODOVINA

To tekmovalno so prvič organizirali pred dvajsetimi leti na pobudo bogatega Egiptčana Teher paše, ki je bil tudi član Mednarodnega olimpijskega odbora. To tekmovalno, s katerim so njegovi pobudniki posnemali vseameriške igre, azijske igre, Commonwealtha itd., so doslej prirejali v teh mestih:

- 1951 — Aleksandrija (Egipt)
- 1955 — Barcelona (Španija)
- 1959 — Beirut (Libanon)
- 1963 — Naepelj (Italija)
- 1967 — Tunis (Tunizija)
- 1971 — Smirna (Turčija)

Prihodnje igre bodo leta 1975 v Splitu, v Jugoslaviji.

NAMEN

Igre prirejajo vsaka štiri leta in sicer v sezoni pred olimpijskimi igrami. Ker na njih nastopajo le tekmovalci sredozemskih držav, seveda ni mogoče pričakovati večjega števila izrednih dosežkov. Prireditelj pa do bro služi tekmovalcem teh držav, da pred olimpijskimi igrami preskusijo svojo formo in pripravljenost.

STROŠKI

Čeprav se bodo igre odvijale v razmeroma siromašni državi, pa so se zahtevale velikanjska sredstva. Uradni stroški za organizacijo znašajo 15 milijard lir, v resnici pa so se precej večji. Sedem milijard je stal samo glavni stadion, kjer bo atletsko tekmovalje. Je pa to veličasten objekt, ki ima pod tribunami kar 12 telovadnic, bazen, pokrito tartansko progo, restavracijo itd. Travo na stadionu samem so pripeljali kar iz ZDA. Ob stadionu je seveda tudi olimpijsko naselje za tekmovalce.

UDELEŽENCI

Nastopilo bo 15 držav, med katerimi bodo manjkale le štiri sredozemske obalne države: Izrael, Gibraltar, Cipar in Albanija. Med glavnimi favoriti sta letos tudi Italija (162 tekmovalcev) in Jugoslavija (168), kateri bi lahko ogrozila le Francijo.

OBVESTILA

SPDT sporoča umrle trenirgov PREDSMUCARSKA TELOVADBE za najmlajše

SV. JAKOB: Ul. Montecchi (PD) Cankar ob 16. uri v četrtek, 7. oktobra (vpisovanje lista dne).

SV. IVAN: pričetek 8. oktobra ob 16. uri; vpisovanje do 6. oktobra pri učiteljski g. Načinovi.

Teniški klub Gaja obvešča članke in prijatelje, da jim je učitelj na razpolago ob sobotah in nedeljah od 8. do 12. in od 14. do 21. ure. Za prijave telefonirati na šte. 226136.

Pravilnik orientacijskega teka

1. Orientacijski tek prireditelj taborniki Rodu modrega vala iz Trsta in Gorice.
2. Tekmovalce se bo odvijalo po ulicah Trsta, v nedeljo, 17. oktobra, od 8.30 dalje.
3. Start in cilj bosta v Ulici Montecchi 6.
4. Ekipa sestavljajo 3 do 5 članov.
5. Tekmovalci se morajo javiti na startu vsaj 15 minut pred začetkom tekmovalca.
6. Vsaka ekipa mora biti opremljena z zemljevidom mesta Trsta in s kompasom.
7. Prireditelj ne odgovarja za morebitne poškodbe.
8. Prireditelj si pridržuje pravico spreminiti gornji pravilnik.
9. Za vse ostalo velja splošni pravilnik SSI.

težko prehodne gore. Na goste posejane posadke postojank so bile sestavljene iz italijanskih fašistov in domobrancev pod nemškimi vodstvom in so jih imeli za tretjezvezdne enote. Nemski vojskovo in so jih imeli za tretjezvezdne enote. Nemski vojskovo in so jih imeli za tretjezvezdne enote.

Vse to je narekovalo štatu korpusa, da mora brezopojno izvojevati zmago v Baški grapi. Ta grapa je bila prva širokopotezna operacija: potekala je na trideset kilometrov dolgem in petnajst kilometrov širokem bojišču.

Prva dva dneva je bilo težke napada na 30. diviziji; ker pa njenim brigadam ni uspelo osvojiti utrjenih postojank in se je obramba proge pod pritiskom 30. divizije strla, je štab korpusa takoj, še med prvimi boji, spremenil načrt in premaknil teži udara.

Ze dva dni sta generala Novljan in Kveder pomagala vodstvu divizije in usmerjala celotno operacijo, ki je dobivala značaj čedalje večjega spopada.

Sredi dopoldneva sta se iz grape vrnila Blisk in Poljak ter poročala, da so nekateri mostovi premalo porušeni, ker ni bilo dovolj eksploziva in ker niso bili vsi minirni zadostni izvedeni v rušilni tehniki. Novljan je takoj odredil iz rezervne skupine minceve ljudi in sredstva za ponovno rušenje proge.

Med boji je Novljan spoznal, da utrdbo v grapi ne ruši le dobro zasnovan načrt, temveč tudi bojni duh. Bataljoni se hoteli zmagati. Posebno pa sta se izkazali Vojkova in Gradnikova brigada. Na mizi so se grmadila poročila, ki so prihajala neposredno po kurirjih in prek radio zvez. Govorila so o fantastičnem pogumu mladincev, ki so se s plastičnim nobelom plazili na bunkerje, umirali v žičnih ovirah in imeli mnogo ranjenih.

Grapo je branilo tisoč mož v dvajsetih postojankah. Obdan so bili z železobetonskimi bunkerji, z žico, naravnimi ovirami in predori, ki so jih izkoristili za obrambo.

S položajev 30. divizije je Novljan dobil poročila, da ovirajo napad na Knezo močne nemške sile. Čeprav so izstrelili na postojanko sto težkih granat, je niso mogli zavzeti. Rešila jo je kolona tankov, ki je prispela na pomoč o pravega časa. Brigade so izločile iz boja dva tanka in potisnile

V MLADINSKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

Razen Gaje poražene vse slovenske ekipe

Pri začetnikih visoka zmaga Brega in hud poraz Primorja

MLADINCI

Gaja — Primorje 2:0 (1:0)

Strelca: v 25. min. Marc, v 20. min. d.p. Ražem.

GAJA: Grčić, Guštin, Brass, Križmančič, Crisani, Ražem, Marc, Davanzo, Romanazzi (L. Milko- vič) Verše, Grisoni.

PRIMORJE: Kemperle, Blažina, Husu, Segina, Stoka, Milič, Zanel- la, Strekelj, Locasto, Verginella (Capponi), Černjava.

Sodnik: Toffoli iz Trsta.

Mladinska enajsterica Gaje je v nedeljo na domačem igrišču zaslu- ženo premagala Primorje, čeprav so bili tudi gostje dokaj poštvo- valni in so prikazali nekaj zelo le- pih akcij. Tekma je bila namreč na zadovoljivi tehnični ravni in igralci obeh moštev so se poštvo- valno, a brez prekrškov, vrgli v borbo. Skratka, lep derbi, ki so ga domačini tudi zasluženo osvojili.

Gaja je že v 25. minuti prvega polčasa prišla v vodstvo. Marc je je namreč prisrebno izkoristil tre-

nutno zmedo nasprotne obrambe in lepo realiziral.

V drugem delu igre so gostje ne- koliko bolj napadali, a gajevci so zadržali ritem in so po kratkem pre- moru ponovno prevzeli pobudo v svoje roke. V 20. minuti so dosegli še en gol, tokrat po zaslugi Raž- ma, ki je bil obenem tudi med naj- boljšimi v vrstah Gaje. Ta začet- tek je nekoliko potrl goste, ki so proti koncu nekoliko popustili.

Najboljši v vrstah Gaje: Ražem, Marc, Verše, v vrstah Primorja pa sta se izkazala Stoka in Stre- kelj.

b. 1.

Pro Gorizia — Juventina 6:0 (1:0)

V nedeljo so mladinci Juventine utrpeli hud poraz. Zgubili so na katastrofalen način prvo tekmo v letošnjem prvenstvu. Šestkrat je zoga presenčila vratarja Gorizije, ki je v šestih minutah dosegel šest golov. E- dina tolažba za Juventino je, da lo- so srečanje ni veljavno za mesto na lestvici, ker nastopa Pro Goriz- ia s svojimi mladinci tudi na pokrajinskem prvenstvu. Pro Goriz- ia je igrala lepo ter napadalo in Juventina je bila vohinjena vse- skozi v obrambo, razen v prvem polčasu, ko je še zadržala hiter tempo nasprotnikov in je večkrat tudi ogrozila nasprotna vrata. Da je bil poraz tako hud moramo pri- pisati tudi temu, da so pri Juv- entini manjkali trije stebri: Gergen- let, Zin in Marvin. Pri Pro Goriziji pa so izstopali s svojco izro v- ratar Uršič in izraelci Adragna, Milot- ti ter Giareghi, katerim se pozna, da nastopajo s prvo ekipo Pro Goriz- ie.

Monfalcone — Mladost 3:1 (1:0)

MLADOST: Ferfolja, Kosič, Ma- rušič, Jarc, Gergolet, Ferletič, Pa- hor, Gerin, Frandolič, Černic, Lav- renčič.

Strelca za Mladost: Marušič v 35. minuti d.p.

Kljub dobri in enakovredni igri je doberodbska Mladost odšla s trziškega igrišča brez točk. Tokrat jo je pokopala trema, ki je zajela naše nogometaše, ki so morali pre- stati trdo preizkušnjo proti močne-

TENIS

Na mednarodnem teniškem tur- niru v Vancouvru je Jugoslovian Nikola Pilič premagal Avstralcu Ruffelsa s 6:3, 6:2.

BOKS

Bivši svetovni prvak težke bok- sarske kategorije, Cassius Clay, je prispel v Lagos, kjer bo opravil ekshibicijski nastop.

12. SLOVENSKE ŠPORTNE IGRE

Ženska odbojka v Gorici moška košarka na Opčinah

Odbojko za članice na Trzaskem so prenesli v dvorano

Danes se prične v okviru SSI in v organizaciji SZ Dom iz Gorice ženski goriški turnir v odbojki. Pri- javilo se je šest ekip, in sicer: Brda, Dom, Mladost, Hrast, So- vodnje A in Sovodnje B. Določeni so bili nosilci skupin, in sicer Dom, Sovodnje A in Hrast, ostale ekipe pa so bile izžrebane. Tek- me se bodo začele danes, nade- ljevale pa se bodo jutri in v petek s pričetkom ob 20. uri v telovad- nici Galilei.

Sporod: Danes, v sredo ob 20. uri Sovodnje A — Mladost ob 21. uri Hrast — Brda Jutri, v četrtek ob 20. uri Dom — Sovodnje B ob 21. uri zmagovalec tekme Dom — Sovodnje B proti zmagovalcu tekme Hrast — Brda V petek ob 20. uri zmagovalec tekme Dom — Sovodnje B proti zmagovalcu tekme Sovodnje A — Mladost ob 21. uri zmagovalec tekme So- vodnje A — Mladost proti zmagovalcu tekme Hrast — Brda *** Drevo se bo nadaljeval košarkar-

ski turnir članov v okviru športnih iger. Na sporedu bosta dve tekmi, in sicer na igrišču Poleta na Op- činah.

V prvi tekmi, ob 20. uri, se bo- sta spoprijeli peterki Dom Rojan in Kontovel. Srečanje bo dokaj iz- načeno, saj se obe ekipi borita za prvo mesto skupne s Poletom, ki je obenem favoriti tega turnirja. Polet pa bo nastopil prav tako drevo, in sicer ob 21.30, proti ekipi Kras-Sokol. Favoriti so seveda O- penči, ki bodo nastopili na doma- čem igrišču. *** b. 1.

Sinoči bi se moral na treh igri- ščih zgornje trzške okolice začeti odbojkaški turnir članic. Zaradi močne burje pa srečanj niso mogli odigrati na prostem, ampak so jih odigrali na stadionu «1. maja». Izidi:

Kontovel - Cankar B 2:0 (6, 4) Primorje - Breg B 2:0 (8, 12) Cankar A - Primorje 2:0 (6, 5) Breg A - Kontovel 2:0 (4, 13)

Tudi vsa prihodnja srečanja bodo odigrani na stadionu «1. maja». Danes bodo na sporedu tekme bazijske sku- pine, v četrtek pa, z začetkom ob 20.30, na vrsti polfinale in finale.

mu nasprotniku. To je najbolj vpli- vala na obrambo, ki je bila več- krat negotova in lahke plen na- sprotnikovemu napadu.

V prvem polčasu so se Krašev- ci vztrajno in poštvovalno borili, toda brez uspeha. Bolj uspešni so bili domačini, ki so v 35. minuti prišli v vodstvo. Nato pa so to še dvakrat ponovili v uvodnih minu- tah drugega polčasa. Gostom tedaj ni preostalo drugega, kot zmanjša- ti nasprotnikovo prednost. Toda v napadu so napravili več ugodnih priložnosti. Končno so prišli do častnega gola v 35. minuti, in si- cer po zaslugi branilca Marusiča, ki je bil med najboljšimi.

Prihodnjo nedeljo bo doberdob- ska ekipa ponovno nastopila v Tr- žiču, tokrat proti moštvo Pro Mon- falcone ob 10. uri.

F. K.

Rosandra — Breg 3:1 (2:0)

BREG: K. Ota (Sancin), Slavec, Krmeč, W. Žerjal, Martini, Samec, Glavin, Kocjančič, Saksida, V. Ota (Sovič).

V tradicionalnem mladinskem der- biju z Rosandro so «plavi» doživeli poraz. Gostje so bili bolj igrani in odločni. Našim fantom je odpo- vedala obramba, v napadu pa so imeli precej smole.

Rosandra je prevzela pobudo že v prvih minutah in že v 11. min- je desno krilo ukanilo slabo postav- ljeneza vratarja. Devet minut ka- soeje je Rosandra izid podvojila, nakar se je umaknila v obrambo, vendar gola ni prejela.

V d. p. je na levem krilu nasto- pil Sovič in napad je postal živah- nejši. Brežani so tudi izsilili enajst- metrovko, vendar je Samcev mo- čni, a grenski strel vratar odbil. Nekaj minut kasneje so nasprotniki v hitrem protinapadu poslali usnje v mrežo. Brežani so nadaljevali s pritiskom, da bi dosegli vsaj čast- ni zadetek. To jim je uspelo v 33. min. ko je branilec Glavinov strel usmeril v lastna vrata.

IST

NARAŠAJNIKI

Pro Farra — Juventina 2:1 (1:0)

V soboto popoldne so v Fari naj- mlajši juventinci izgubili z mini- malno razliko enega gola proti do- mači ekipi. Prvi gol, ki ga je za- beležila Pro Farra je bil sad lepe akcije ubranega napada. Drugi gol Furlanov pa je padel po naključju. Ko je Juventinini vratar videl ne- varno žogo, je rekel branilec, nam- naj se umaknejo in jo je sam sku- šal prestreči. Žoga je padla pre- dečji in ga preskočila.

Razlika je zmanjšal Faganel, ki je v protinapadu iz kratke r. ta- lje dosegel lep gol.

D. R.

ZACETNIKI

Zarja — Breg 0:6 (0:3)

BREG: Malalan, Novello, Klum, Grizoni, Kralj, Mičič, Prašelj, Kraljič, Ferluga, Krmeč, Cej (Kre- vatini).

STRELCI: Kraljič (4), Franko (avtogol) in Krevatin.

Najmlajši Brežani so tudi tokrat zadeli v polno. V treh tekmah so si prilastili vseh šest točk in so zdaj med vodilnimi na lestvici. V derbiju z Zarjo so Dolinčani na- stopili s svojo najboljšo postavo in so seveda zabeležili prepričljivo zmago. Glavni junak tekme je bil odlični Kraljič, ki je zopet doka- zal, da je za razred boljši od ostal- ih soigralcev.

Brežani so že v 2. min. dosegli prvi gol. Štiri minute kasneje je prišlo do gneče pred bazijskimi vrati in Franco je v zmedu potis- nil žogo v lastna vrata. V 10. mi- nuti je dosegel Kraljič z osebno akcijo tretji gol, mladi Prašelj pa je v prvem polčasu zastreljal še dve lepi priložnosti.

V d. p. je Krevatin zamenjal Ce- ja, v 7. min. je lepo poslužil Kral- jiča, ki je bil zopet uspešen. Mi- nuto kasneje je živahni Krevatin sam dosegel gol. Zarja se je nato spustila v protinapad in je oblega- la brežanska vrata. V 10. minuti se je Berničev strel odbil od

prečke. V 15. minuti pa je šla zo- ga od Ferluge preko Prašlja h Kraljiču, ki je dosegel najlepši gol tekme.

IST

Muggesana — Primorje 7:0 (4:0)

Najmlajši nogometaši Primorja so v soboto izgubili proti Muggesa- ni z visokim izidom 7:0. Proseča- ni so nastopili v osmih in so se morali vedno braniti pred napadi telesno in tehnično bolj pripravlj- nih nasprotnikov. Od vsega začeta- ka je bilo jasno, da se ne bodo mogli preveč upirati. Po prvem prejetem голу, so v prvem polčasu sledili še trije.

Drugi del je bil podoben prve- mu, tako da se niso mogli «rede- rumeni» izogniti visokemu porazu. KM

PRIJATELJSKA TEKMA

Sovodnje — Poggio 1:0 (0:0)

Goli: d.p. Florenin. SOVODNJE: Tomasin, Malič, Ba- tistič, Florenin, Paškulin, Ferfo- lja, Tomšič, T. Tomšič E., Vižin- tin, Mozetič (Kovic), Zavavlad.

V okviru predprvenstvenih tekem so se Sovodenci v nedeljo pome- rili na domačem igrišču z ekipo z Zdravščine. Tekma je bila vso- kozi uravnovešena in borbeno. Obe ekipi sta odigrali pravo prvenste- vno tekmo tako, da sta imela v- ratarja polne roke dela. Blizal se je že konec tekme, ko je vendarle uspelo domačinom povedi. Tokrat je z lepim strelom presenetil obram- bo gostov srednja zveza Florenin. Poleg tega so Sovodenci še dva- krat zadeli preko in razveljavili so jim še (čeprav upravičeno) tri Zavavladove gole. Vse kaže, da se «belo-modri» dobro pripravljajo na bližnje prvenstvo, da bi ponovili, ali celo izboljšali lansko zadolji- vo končno mesto na lestvici. -jo

NAMIZNI TENIS

V SOBOTO V NABREŽINI

Tri zmage naših ekip

V soboto je v Nabrežini gostova- la mladinska vrsta ljubljanske O- limpije, ki je v okviru predprven- stvenih srečanj odigrala z našimi ekipami tri tekme. Najboljši ljub- ljanski mladinci so bili zasedeni z drugimi tekmovalci, zato se je Olimpija predstavila z mlajšimi i- gralci, ki so bili skoraj enakovred- ni tržaškim.

Najprej je bila na sporedu tek- ma med ženskima ekipama Krasa in Olimpije. Zmaga je po ostri borbi pripadla zgornjskim igralcam, ki so nastopile v svoji običajni postavi: Mičič, Kobal in Vesnaver.

Mladinska B ekipa Sokola je v naslednji tekmi klonila B ekipi O- limpije. Radovci in Pertot sta se sicer zelo potrudila, toda nista mo- gla do živga boljšim igralcem. Sokolova prva ekipa z Ukmarjem in Fabjanom pa je z lahkoto pre- magala Olimpijo s 3:1.

Izidi: Mladine Sokol A — Olimpija A 3:1 Sokol B — Olimpija B 3:2 Mladine Kras — Olimpija 5:4 ***

Na občnem zboru italijanske na- miznoteniške zveze v Rimu, kate- rega se je udeležil tudi predstav- nik ZSSD Bojan Brežigar, so spo- ročili, da bo kitajska državna re- prezentanca v prihodnjih mesecih gostovala v Italiji. Dogovor je bil sklenjen med obiskom na kitajskem konzulatu v Rimu prejšnji teden, ki sta se ga (poleg političnih obla- sti) udeležila tudi predsednik CONI Giulio Onesti in tajnik Italijanske namiznoteniške zveze Florenzo Ma- rinone. Točen datum prihoda še ni znan, vendar je bilo sklenjeno, da bodo Kitajci odigrali nekaj tekem v Italiji še pred koncem leta.

e. b.

Mladinska odbojka na 12. SSI prinesla več presenečenj

Ekipa Kras-Sokol je zaslužno osvojila prvo mesto

Mlade cankarjašice so se dokaj nepričakovano uvrstile na odlično drugo mesto

Primorci je s tretjim mestom potrdili, da je v dobri formi

Tudi Kontovelke so z osvojitvijo četrtega mesta presenetile

kot njihovega strahu jim je Novljan dodelil za okrepitev pred- hodnice še dve strojnici.

Na dveh vozech so ležali mrtvi. Teh niso peljali nikamor. Zložili so jih drugega k drugemu poleg šupe blizu štaba. Novljan si jih je ogledal, čeprav ga pogled na mrtve — zlasti v takih okoliščinah — ni prav nič privlačeval.

Po prekravljenih ranjenih so se spreletavale velike me- sarske muhe.

Med mrtvimi je ležal komendant bataljona Srb Gojko. Po pripovedovanju bolničarja ga je zadela krogla protitan- kovskega mitraljeza prav v sredino čela. Novljan je razločno videl, kakšen je bil njen kaliber: v visokem Gojkovem čelu je bila luknja brez kaplje krvi, zadaj pa mu je krogla odr- gala pol lobanje in razsula možgane. Ta fant je bil prišel v Slovenijo s skupino oficirjev, ki jih je poslal Tito. Vesel in brezkriben se je javil v štabu, in zdaj je padel na sloven- skih tleh...

Med mnogimi trupli možkih s trdimi potezami je ležalo tudi temnolaso dekle z odprtimi očmi, ki so zrlje v nebo, in skrivnostno smehljajem. Angleško bluzo je imela razpeto, belo majico pa oškropljeno s krvjo, ki je spominjala na rdeče vrtnice. Komaj je bila zapustila šolske klopi. Bila je med bombaši. Slišali so o njih. Mnogo žrtve bi prihranili, če bi imeli orožje, ki bi lahko vrglo večjo količino plastika čez zide do utrdb. Tako pa so ti mladi ljudi plačevali pomanj- kanje orožja z življenji. Angleži bi lahko poslali bolje orožje za osvajanje bunkerjev: minomete in metalce plamenov.

Se nekoga je prepoznal Novljan med mrtvimi: koman- dirja, ki je bil svojčasa kurir korpusa, dokler se jim ni upri, ker je hotel v brigado. Imel je razgaljene prsi. Zadel ga je granata 50-milimetrskega protitankovskega topa. Hrbeč je imel odprt. Rebra so štrlela posekana na vse strani med ožga- nim in raztrganimi čunji.

Novljan se je obrnil in se zagledal v nizke veje drevja, ki je že zorilo plodove. Nekaj odmrle, da drugo lahko dozori. V vojni gre vsak dan za to: kdo bo umrl in kdo bo ostal. Toda vsako življenje je dragoceno, enkratno, nepovljivo...

Kot bi bil pijan, je zavil stran od mrtvih. Ostali bodo v spominu. Zdjaj ni časa zanje... Treba bo reševati žive! Treba se bo odločiti! Morda naglo...

Njegovo razmišljanje je zmotilo nekaj rezkih rafalov tež- kih strojnica na vzhodni strani, torej tam, kamor se je name- ravala umakniti divizija. Novljan se je vrnil v izbo.

Za njim je vstopil Polde, visok in tenak. Ves razmršen je poročil Lazarju:

«Bataljon Heine je tik za našim hrbtom. Zmanevirali so obrambo in prodirajo naravnost proti štabu.»

Vsi so se združili. Lazar se je jezno zvrnil, toliko da ni zadel z glavo v strop. Ostro je pogledal šefa obveščevalcev: «Ni res!» je dejal besno. Preden pa je lahko utemeljil svojo jezo — ta vest je namreč postavljala na glavo vse dobro pretehtani načrt — mu je Novljan mirno segel v besedo: «Tako je, tovariš Lazar. In ker poveljuješ diviziji, takoj ukrepaj!»

Nemar je zajej ves štab. Začeli so pospravljati specialke in dešno opremo. Zunaj je vrvenje borcev pričelo, da se dogaja nekaj nepričakovane. Obstajala je nevarnost, da Nemci zasedejo obrobje grape prej, preden bi se iz nje umak- nili napadajoči bataljoni.

Kurirji so planili na konje in oddirjali v grapo s povelji za umik. Takojšnji umik so ukazali tudi po radijski zvezi. Štab divizije je sklenil, naj se zbere divizija na cesti proti Bukovi Hojci. Smer umika: Porezen. To je bilo v nasprotju s partizansko navado, da se enote takoj po napadu razbuge vsakebi. Združitev sil je bila potrebna za rešitev težkega orožja, dveh dvetonjskih havbic in nekaj topov.

Lazar je odredil, naj zaustavi Nemce najbližji bataljon, okrepljen z deli štabnih enot. Deli štabnih enot so se v var- stvu bataljona Gradnikove brigade umikali proti šentviški gori. Toda med pohodom so jih napadli gorski lovci bata- ljonja Heine. Tako so se vrnili in povzročili med umikajo- čimi zmedo.

(Nadaljevanje sledi)

